

POSTANOWIENIE

Dnia 31 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

w sprawie dotyczącej sędziego Sądu Rejonowego w O. P. J., po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 31 października 2023 roku wniosku obrońcy sędziego w przedmiocie wyłączenia SSN X.Y. od udziału w sprawie prowadzonej pod sygn. akt I ZO 70/23 na podst. art. 42 § 1 k.p.k. i art. 41 § 1 k.p.k. a contrario w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej p.u.s.p.)

postanowił:

nie uwzględnić wniosku o wyłączenie SSN X.Y. od udziału w sprawie o sygn. akt I ZO 70/23.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 25 sierpnia 2023 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) obrońca sędziego Sądu Rejonowego w O. P. J. wniósł o wyłączenie P. W. od udziału w sprawie prowadzonej pod sygn. akt I ZO 70/23 ze względu na „istnienie okoliczności mogących wywołać uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności w niniejszej sprawie”.

W uzasadnieniu formułowanego postulatu wnioskujący argumentował, iż wskazany we wniosku sędzia został wadliwie powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na skutek udziału w procedurze przed Krajową Radą Sądownictwa, ukształtowanej z naruszeniem przepisów Konstytucji RP. Zdaniem obrońcy obwinionego powyższa okoliczność - ze względu na treść uchwały składu połączonych Izb SN oraz uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z

dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 - stanowi samodzielną i wystarczającą podstawę uzasadniającą wyłączenie sędziego wskazanego w petitum wniosku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek w przedmiocie wyłączenia SSN X.Y. od udziału w sprawie prowadzonej pod sygn. akt I ZO 70/23 nie zasługiwał na uwzględnienie.

Zaprezentowana przez autora wniosku argumentacja nie zawiera bowiem okoliczności, które mogłyby podawać w wątpliwość stronniczość SSN X.Y., tym samym nie spełniając wymogów wskazywanych przez ustawodawcę w art. 41 k.p.k.

Podkreślić należy, iż wątpliwość, o której traktuje uprzednio wspomniany przepis, nie może stanowić jedynie subiektywnego przekonania określonej osoby, lecz winna być konkretna, realna, obiektywna i poddająca się zewnętrznej weryfikacji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2012 r., III KK 214/11, OSNKW 2012/4/4). Wymóg bezstronności sędziego należy rozumieć zarówno w aspekcie „braku przejawów subiektywnej stronniczości sędziego lub jego osobistych uprzedzeń”, jak i „konieczności obiektywnej bezstronności sądu, który winien dawać wystarczające gwarancje, by wykluczyć wszelkie uprawnione wątpliwości w tej mierze” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 stycznia 2018 r., sygn. akt III KK 244/17, LEX nr 2433068). Za podstawę do wyłączenia sędziego uznaje się przy tym każdą uprawdopodobnioną okoliczność mogąca wywołać tę wątpliwość, tj. zarówno wynikającą ze sfery życia prywatnego, czy ze sfery urzędowej, jak również trwałe powiązania sędziego ze stroną albo jej pełnomocnikiem typu przyjaźń, wrogość, zbieżność lub rozbieżność interesów, przy czym „sporadyczne kontakty na linii stricte zawodowej nie powodują konieczności wyłączenia sędziego” (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 25 lutego 2015 r., sygn. akt III KK 351/14, LEX nr 1665591).

Zdaniem Sądu Najwyższego takich kryteriów żądanie obwinionego natomiast nie spełnia.

Wnioskujący ograniczył bowiem uzasadnienie formułowanego żądania jedynie do wyrażenia subiektywnej oceny o Krajowej Radzie Sądownictwa ukształtowanej na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw

(Dz.U. z 2018 r., poz. 3) i niepopartej rzeczowym uzasadnieniem hipotezy o skutkach orzekania przez sędziego powołanego na wniosek tego organu, która nie pozwala na powzięcie uzasadnionej i realnej wątpliwości w tym aspekcie. Zaprezentowana argumentacja dotycząca skutków udziału w składzie Sądu Najwyższego osoby powołanej na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3) sprowadza się w swej istocie do wyrażenia przez obwinioną jedynie osobistego poglądu w tym zakresie, nieznajdującego jakiegokolwiek poparcia w przepisach prawa.

W kontekście powoływanej uchwały połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 wskazać należy - co wnioskująca zdaje się pomijać w toku motywowania forsowanego poglądu – na treść postanowienia z dnia 28 stycznia 2020 r., sygn. akt Kpt 1/20 (M.P.2020.103), w którym to Trybunał Konstytucyjny nakazał wstrzymać stosowanie powoływanej uchwały składu połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego od dnia jej wydania. Następnie wyrokiem z 20 kwietnia 2020 r., w sprawie sygn. akt U 2/20 (M.P.2020.376 z 21 kwietnia 2020 r.), Trybunał Konstytucyjny orzekł o jej niezgodności z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30, ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, ze zm.).

Nadto zauważyć należy, iż w postanowieniu z 21 kwietnia 2020 r., sygn. akt Kpt 1/20, Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że Sąd Najwyższy - również w związku z orzeczeniem sądu międzynarodowego - nie ma kompetencji do dokonywania prawotwórczej wykładni przepisów prawa, prowadzącej do zmiany stanu normatywnego w sferze ustroju i organizacji wymiaru sprawiedliwości, dokonywanej w drodze uchwały, o której mowa w art. 83 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym, a

dokonywanie zmiany w tym zakresie należy do wyłącznej kompetencji ustawodawcy. Jednocześnie potwierdzono, iż powołanie sędziego jest wyłączną kompetencją Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, którą wykonuje na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa osobiście, definitywnie, bez udziału i ingerencji Sądu Najwyższego, który nie ma kompetencji do sprawowania nadzoru nad wykonywaniem przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej jego uprawnień w tym dokonywania wiążącej wykładni przepisów prowadzącej do określenia warunków skuteczności wykonywania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej tej kompetencji. Warto w tym miejscu również zaznaczyć, iż po opublikowaniu w dzienniku promulgacyjnym orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne (art. 190 ust. 1 Konstytucji RP).

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[M. T.]

[ms]